

van reizigers voor reizigers

TROTTER

NORMANDIË WEST

De wereld houdt niet op met draaien. Een wereldreiziger is de eerste om dat te beamen. Hoewel men geen inspanningen gespaard heeft om al de gegevens in deze gids uitgebreid te testen en te actualiseren, is het niet uitgesloten dat je ter plaatse vaststelt dat bepaalde gegevens in deze gids toch al opnieuw gewijzigd zijn. Veel adressen en suggesties in de Trotters zijn bovendien wat 'fragiel', juist omdat ze zo sympathiek en verrassend zijn. We zouden het daarom bijzonder op prijs stellen als je ons op de hoogte brengt van eventuele wijzigingen, zodat we de eerstvolgende herdruk op een correcte manier kunnen aanpassen. Dank bij voorbaat. Ons adres:

TROTTER

Uitgeverij Lannoo
Kasteelstraat 97
B-8700 Tielt

Uitgeverij Terra Lannoo
Postbus 97
3990 DB Houten

E-MAIL: TROTTER@LANNOO.BE

WWW.TROTTERCLUB.COM

De prijscategorieën die in de Trottergidsen worden gebruikt, zijn steeds afgestemd op het land. Als je in een goedkoop hotelletje ongeveer €25 betaalt, behoort een hotel waar je €75 neertelt uiteraard tot de dure prijsklasse. De uitgever kan niet aansprakelijk worden gesteld voor eventuele fouten of de gevolgen ervan.

VERTALING Mireille Peeters, Petra Van Caneghem, Bert Verpoest; Imago Mediabuilders, Ykje Wildenborg, Koojsje van der Weij

REISINFORMATIE VLAANDEREN EN NEDERLAND Wegwijzer, Brugge

OMSLAGONTWERP Studio Jan de Boer / Helga Bontinck

ONTWERP BINNENWERK Studio Lannoo

OMSLAGFOTO Lemaire Stephane / hemis.fr

OORSPRONKELIJKE TITEL Le Guide du Routard – Normandie

OORSPRONKELIJKE UITGEVER Hachette, Paris

DIRECTEUR Philippe Gloaguen

STICHTERS Philippe Gloaguen en Michel Duval

HOOFDREDACTEUR Pierre Josse

ADJUNCTREDACTEUR Benoît Lucchini en Amanda Keravel

REDACTEUR Olivier Page, Véronique de Chardon, Isabelle Al Subaihi, Anne-Caroline Dumas, Carole Bordes, André Poncelet, Marie Burin des Rozières, Thierry Brouard, Géraldine Lemauf-Beauvois, Anne Poinsoot, Mathilde de Boisgrollier, Gavin's Clemente-Ruiz, Alain Pallier en Fiona Debrabander

© Hachette (alle rechten voor vertaling, reproductie en bewerking gereserveerd voor alle landen),
Uitgeverij Lannoo nv, Tielt, 2014

© Cartografie Hachette Tourisme

WWW.LANNOO.COM

D/2014/45/208- ISBN 978 94 014 1459 3 - NUR 512

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

INHOUD

WAT JE ZEKER NIET MAG MISSEN

REIZEN NAAR NORMANDIË

Met de auto	13	Met de trein	13
Met de bus	13		

NORMANDIË PRAKTISCH

Alvorens te vertrekken	16	Internetadressen	20
Budget	18	Reisliteratuur	21
Geldzaken	19	Telefoneren	22
Huisruil	20		

MENS, MAATSCHAPPIJ, NATUUR EN CULTUUR

Architectuur	23	Milieu	46
Bekende Normandiërs	24	Schilders en schilderijen	47
Culinaire heerlijkheden	28	Streektafen	48
De landing	30	Werelderfgoed van Unesco	48
Economie	40	Wijn en andere alcoholische dranken	49
Geografie	41	Woningen	50
Geschiedenis	42		

CALVADOS

Caen	53	MAISON DE LA NATURE ET DE L'ESTUAIRE IN	
Ranville	73	SALLENELLES	74
MÉMORIAL-PEGASUS	73	Bénouville	74
BATTERIE DE MERVILLE IN MERVILLE- FRANCEVILLE	73		

DE CÔTE FLEURIE (BLOEMENKUST) 75

Cabourg	76	Deauville	88
Dives-sur-Mer	78	Trouville	95
Houlgate	81	Villerville-sur-Mer	101
Villers-sur-Mer	84	Cricqueboeuf	102
LA CORNICHE	88	Honfleur	103

HET PAYS D'AUGE 115

Pont-L'Évêque	116	MESNIL-SUR-BLANGY EN ZIJN KERK	120
Beaumont-en-Auge	119	Lisieux	120
Pierrefitte-en-Auge	120	DOMAINE SAINT-HIPPOLYTE	
SAINT-HYMER EN ZIJN KERK	120	IN SAINT-MARTIN-DE-LA-LIEUE	125

DE LANDHUIZEN VAN HET PAYS D'AUGE 126

Saint-Germain-de-Livet	126	Landhuizen en kastelen in de buurt van Saint-Pierre-sur-Dives	132
Orbec	127	Crèvecœur-en-Auge	133
Livarot	129		
Saint-Pierre-sur-Dives	130		

8 | INHOUD

DE ROUTE DU CIDRE (CIDERROUTE)

Beuvron-en-Auge	134	Cambremer	136
------------------------	-----	------------------	-----

DE CÔTE DE NACRE (PAARLEMOERKUST) EN DE STRANDEN VAN DE ONTSCHEPING 138

Ouistreham, Riva-Bella	139	Saint-Aubin-sur-Mer	146
Luc-sur-Mer	144	Courseulles-sur-Mer	147
LION-SUR-MER	146		
DOUVRES-LA-DÉLIVRANDE EN DE BASILIEK			
NOTRE-DAME	146		

BESSIN 150

Bayeux	150	CHÂTEAU DE FONTAINE-HENRY	161
Creully	160	TUINEN VAN HET KASTEEL VAN BRÉCY	161
PARAPLUIES H2O	161		

DE STRANDEN VAN DE ONTSCHEPING (VERVOLG) 162

Ver-sur-Mer	162	Pointe du Hoc	173
Arromanches	163	Grandcamp-Maisy	174
Longues-sur-Mer	166	DUITS MILITAIR KERKHOF VAN LA CAMBE	175
Port-en-Bessin	166	Isigny-sur-mer	176
Omaha Beach	169	VERGERS DE ROMILLY IN SAINT-	
AMERIKAANSE BEGRAAFPLAATS EN		GERMAIN-DU-PERT	178
MUSÉE BIG-RED-ONE-ASSAULT IN		CHÂTEAU DE COLOMBIÈRES	178
COLLEVILLE-SUR-MER	171	Le Molay-Littry	179
MUSÉE MÉMORIAL D'OMAHA BEACH,		Balleroy	180
MUSÉE OMAHA 6-JUIN-1944 IN SAINT-		Vire	180
LAURENT-SUR-MER	172	ROUTE DES GORGES DE LA VIRE	183
VIERVILLE-SUR-MER EN SAINT-LAURENT-			
SUR-MER	173		

DE SUISSE NORMANDE EN HET PAYS DE FALAISE 183

De Suisse Normande (Zwitsers		CLÉCY	185
Normandië)	183	THURY-HARCOURT	187
CONDÉ-SUR-NOIREAU	184	Falaise	188

DE MANCHE

SAINT-LÔ EN DE VALLEI VAN DE VIRE 198

Saint-Lô	198		
DE VALLEI VAN DE VIRE			204
ÉGLISE DE LA BARRE-DE-SEMILLY	205	ROCHES DE HAM	206
ABBAYE BÉNÉDICTINE SAINT-VIGOR	205	CHÂTEAU DE CANISY	206
FÔRET DE CÉRISY	205	WANDELING LANGS HET JAAGPAD	206
PARC DES SOURCES D'ELLE	206	AFVAART VAN DE VIRE IN KANO OF KAJAK	206
CHÂTEAU DES MATIGNON	206		

DE COTENTIN 207

PARC NATUREL RÉGIONAL DES MARAIS DU COTENTIN ET DU BESSIN	207		
--	-----	--	--

Carentan	208	VILLAGE DES ANNÉES 30	213
MAISON DU PARC DES MARAIS DU		MESNILBUS	214
COTENTIN ET DU BESSIN	211	SAINT-SAUVEUR-LENDELIN	214
Périers	211	Lessay	214
GORGES EN VEENLAND VAN BAUPTÉ	212	Saint-Sauveur-le-Vicomte	216
MARCHÉSIEUX	212	Sainte-Mère-Église	218
MAISON DES MARAIS	212	PONT DE LA FIÈRE	220
RÉMILLY-SUR-LOZON	212	BEUZEVILLE-AU-PLAIN	221
CHÂTEAU DE MONTFORT	212	BATTERIE D'AZEVILLE	221
MUSÉE ET ATELIER DE VANNERIE	212	BATTERIE DE CRISBECQ	221
MUSÉE TANCRÈDE-DE-HAUTEVILLE	213	MÉMORIAL DE LA LIBERTÉ RETROUVÉE	221
MAISON DE LA BRIQUE	213	Utah Beach	222
DE BOCAGE			224
Bricquebec	224	Valognes	227
LE VAL DE SAIRE			230
Saint-Vaast-la-Hougue	230	Barfleur	235
Het eiland Tatihou	233	ÉGLISE DE MONTFARVILLE	238
DE CÔTE DU PLAIN (VAN BARFLEUR TOT CHERBOURG)			238
PHARE DE GATTEVILLE	239	MAISON DU LITTORAL ET DE	
TOCQUEVILLE	239	L'ENVIRONNEMENT	253
SAINT-PIERRE-ÉGLISE	239	MUSÉE DE LA GLACERIE	253
CAP LÉVI EN FERMANVILLE	240	ÉGLISE DE TOLLEVAST	253
SEMAFOOR VAN CAP LÉVI	240	PARK EN KASTEEL VAN MARTINVAST	253
ANSE DU BRICK	240	DIJKEN VAN CHERBOURG	254
Cherbourg-Octeville	240	CHAPELLE SAINT-GERMAIN DE	
CHÂTEAU DES RAVALET	253	QUERQUEVILLE	254
HET SCHIERLAND LA HAGUE			254
Urville-Nacqueville	255	MOUCHEL, SANSON, DANNERY,	
LUDIVER, OBSERVATORIUM EN		LE NEZ DE JOBOURG, JOBOURG	261
PLANETARIUM VAN DE CAP DE LA HAGUE	255	BEAUMONT-HAGUE EN DE	
Gréville-Hague	255	AFVALVERWERKINGSFABRIEK VAN	
Omonville-la-Rogue	256	AREVA NC	261
Omonville-la-Petite	257	ANDRA-OPSLAGCENTRUM VOOR	
Saint-Germain-des-Vaux	258	RADIOACTIEF AFVAL VAN DE MANCHE	261
Auderville	259	De baai van Vauville	262
GOURY EN DE RAZ BLANCHARD	260	VAUVILLE	262
BAIE D'ÉCALGRAIN	261	BIVILLE	263
GROTTE DE JOBOURG	261	HAVEN VAN DIÉLETTE	263
DE CÔTE DES ISLES			264
Barneville-Carteret	264	CANVILLE-LA-ROQUE	271
Port-Bail	269	MOULIN À VENT DU COTENTIN	271

HET PAYS DE COUTANCES		272	
HET GEBIED AAN ZEE VAN HET PAYS DE COUTANCES		272	
Pirou	272	Regnéville-sur-Mer	277
Agon-Coutainville	274	Coutances	279
HET ZUIDELIJKE DEEL VAN HET PAYS DE COUTANCES		285	
JARDINS DU MANOIR D'ARGENCES		SAINT-DENIS-LE-GAST	286
EN HET MANOIR DE SAUSSEY	286	LA BALEINE	287
KERK VAN SAVIGNY	286	ABBAYE DE HAMBYE	287
CHÂTEAU DE CÉRISY-LA-SALLE	286	ÉGLISE SAINT-PIERRE D'HAMBYE	288
DE BAAI VAN DE MONT-SAINT-MICHEL		288	
Villedieu-les-Poêles	288	JULLOUVILLE	307
PARC ZOOLOGIQUE DE CHAMPRÉPUS	293	CAROLLES	307
Granville	294	SAINT-JEAN-LE-THOMAS	307
FERME DE L'HERMITIÈRE EN ÉCOMUSÉE		GENÊTS	309
DU CIDRE ET DE LA FERME	304	VAINS	311
DE CHAUSEY-EILANDEN	304	Avranches	312
Van Granville naar Avranches via de kust	306	De Mont-Saint-Michel	318
SAINT-PAIR-SUR-MER	306	ÉGLISE NOTRE-DAME IN PONTORSON	330
HET PAYS DU SUD-MANCHE EN DE MORTAINAIS		331	
DE MORTAINAIS		331	
Mortain	331	FOSSE ARTHOUR	335
MAISON DE LA POMME ET DE LA POIRE	335	MUSÉE RÉGIONAL DE LA POTERIE	335
DE ORNE			
DE STREEK VAN ALENÇON		340	
Alençon	340	Het Fôret d'Écouves	352
Saint-Cénéri-le-Gérei	349	Sées	353
Carrouges	350		
HET PAYS D'ANDAINE EN DE DOMFRONTAIS		356	
Bagnoles-de-l'Orne	356	CENTRE DE PLEINE NATURE 'LA RICHERIE'	364
MUSÉE DU CHÂTEAU DE COUTERNE	360	FORGES DE VARENNE	364
FÔRET DES ANDAINES	360	FOSSE ARTHOUR	364
TOUR DE BONVOULOIR	360	LONLAY-L'ABBAYE	364
FERME DU CHEVAL DE TRAIT	360	Flers	365
Domfront	361	TINCHEBRAY	367
ROUTE DU POIRÉ	364	MUSÉE DU CLOU	368
MANOIR DE LA SAUCERIE	364		
DE SUISSE NORMANDE VAN DE ORNE		368	
ATHIS-DE-L'ORNE	368	PONT-ÉRAMBOURG	369
VALLEI VAN DE VÈRE	369	ROUVROU	370
SAINT-PIERRE-DU-REGARD -		ROCHE D'OËTRE	371

DE REGIO HARAS EN DE KASTELEN	371		
Argentan	371	ÉGLISE DE SAINT-MÉNIL-GONDOUIN	375
CHÂTEAU DU BOURG-SAINT-LÉONARD	374	KASTELENROUTE VAN DE ORNE	375
ÉCOUCHÉ EN CHÂTEAU DE SERANS	375	La Haras du Pin (le Pin-au-Haras)	376
DORPJE MESNIL-GLAISE	375		
HET PAYS D'AUGE ORNAIS			379
Chambois en de Mont-Ormel	379	CROUTTES	384
De Route du Camembert	381	LES CHAMPEAUX-EN-AUGE	385
CAMEMBERT	381	LE SAP	385
VIMOUTIERS	383	Gacé	387
HET PAYS D'OUCHÉ			388
L'Aigle	388	AUBE	391
SAINT-OUEN-SUR-ITON	391	SAINT-ÉVROULT-NOTRE-DAME-DES-BOIS	392
DE PERCHE ORNAIS			392
Mortagne-au-Perche	393	FORÊT DE BELLÊME	403
ROUTE DOOR HET HEUVELLANDSCHAP VAN DE PERCHE: FORÊT DE RÉNO-VALDIEU EN CHAPELLE-MONTLIGEON	396	LA PERRIÈRE	404
Het Forêt du Perche en het Forêt de la Trappe	397	Route langs de landhuizen van de Perche	405
TOUROUVRE	397	RÉMALARD	405
AUTHEUIL	398	MOUTIERS-AU-PERCHE	406
MALÉTABLE	399	NOCÉ	407
LONGNY-AU-PERCHE	400	SAINT-GAUBURGE	408
BRÉSOLETTES	400	PRÉAUX-DU-PERCHE	409
SOLIGNY-LA-TRAPPE	400	SAINT-GERMAIN-DE-LA-COUDRE	410
Bellême	401	HERMITIÈRE-CIDRERIE TRADITIONELLE	
		DU PERCHE	411
LIJST VAN KAARTEN EN PLATTEGRONDEN			412
VERKLARING VAN DE SYMBOLEN			412
REGISTER			413

WAT JE ZEKER NIET MAG MISSEN

- **Bezoek het Amerikaanse filmfestival in Deauville**, al moet je daarvoor op een camping overnachten. Een bijzondere ervaring die niet veel hoeft te kosten.
- **Stel op de markt in Honfleur een heerlijke picknick samen** en verorber die daarna op het strand met een lekkere droge cider.
- **Kijk hoe de beroemde livarotkaas** wordt gemaakt op een kaasboerderij in ... Livarot.
- **Wandel 's ochtends vlak na de opening rond op de Pointe du Hoc** om een idee te krijgen van hoe het daar toeging tijdens de landing op 6 juni 1944.
- **Geniet van de eenvoudige en oprecht hartelijke ontvangst door de Manchots of de Manchois**.
- **Trakteer jezelf op oesters van Saint-Vaast-la-Hougue** om de zee niet alleen te zien, te horen en te ruiken, maar ook te proeven.
- **Ga zeker eens kijken naar de Cap de la Hague** met zijn idyllische dorpjes en de **haven van Goury** ... bij voorkeur wanneer de weergoden hun woede ontketenen!
- **Flaneer in de middeleeuwse straatjes van Villedieu-les-Poêles**, een stadje dat ondanks de bombardementen bewaard is gebleven en waar alle ambachten omtrent koperwaar de tand des tijds hebben doorstaan.
- **Geniet rond zonsondergang van een smakelijk aperitief met hapjes op de rotsen van de Groin du Sud**, waarbij je uitkijkt op een van de mooiste panorama's van de Mont Saint-Michel.
- **Beklim, in de omgeving van Rouvrou, de top van de Roche d'Oëtre** van meer dan 400 meter hoog en kijk neer op de Rouvre die beneden vredig stroomt.
- **Les je dorst met het zuivere water van de abdij van La Trappe** en neem de spirituele sfeer van de plek helemaal in je op.
- **Volg de Route langs de landhuizen van Perche** en verblijf één of meerdere nachten in een chic landhuis in de omgeving.

REIZEN NAAR NORMANDIË

MET DE AUTO

Voor het uitstippelen van een reisroute kun je gebruikmaken van volgende routeplanners:

- **ANWB** ● anwb.nl.
- **Michelin** ● viamichelin.com.
- **Touring** ● touring.be.
- **VAB** ● vab.be.

Automobilclubs in België en Nederland

- **KACB Koninklijke Automobielclub van België**: Aarlenstraat 53, 1040 Brussel ☎ (02) 287 09 11.
Fax: 02 230 75 84 ● racb.be.
- **Touring**: Wetstraat 44, 1040 Brussel ☎ (02) 233 22 02 ● touring.be.
- **VAB**: Pastoor Coplaan 100, 2070 Zwijndrecht ☎ (03) 253 61 30 ● vab.be.
- **ANWB Contact Center**: Wassenaarseweg 220, 2596 EC Den Haag ☎ (088) 269 22 22 ● anwb.nl.

Andere interessante websites:

- **Bison Futé** ● bison-fute.equipement.gouv.fr.
- **Association des Sociétés Françaises d'Autoroute – ASFA** ● autoroutes.fr.

Kostendelend reizen

- **Taxistop/Eurostop** ● taxistop.be.
- **Europese Liftcentrale** ● hitchhikers.org.

MET DE BUS

Eurolines legt bussen in vanuit diverse steden in België naar onder meer Rouen:

- **Eurolines Call Centre** ☎ 02 274 13 50 ● eurolines.be.

MET DE TREIN

Voor prijzen en dienstregelingen van treinen kun je terecht in de grotere stations, bij het reisbureau en op de volgende websites:

- **Belgische Spoorwegen** ● b-europe.com.
- **Nederlandse Spoorwegen** ● ns.nl.
- **Thalys** ● thalys.com.
- **Franse Spoorwegen** ● snCF.fr.
- **TGV** ● tgv.com.

Lid worden in België

In België moet je, als je in een jeugdherberg wilt slapen, lid worden van **Vlaamse Jeugdherbergen** (Beatrijkslaan 72, 2050 Antwerpen ☎ 03 232 72 18 • info@vjh.be • vjh.be).

Je kunt de kaart aanvragen:

- In het VJH hoofdkantoor.
- In elke Vlaamse jeugdherberg.
- Online via de website • vjh.be.

Lid worden in Nederland

In Nederland kun je je kaart aanvragen bij **Stayokay** (Postbus 92076, 1090 AB Amsterdam ☎ (020) 55 13 133 • stayokay.com), via een aanvraagformulier op de website.

BUDGET

Hieronder geven we aan welke prijscategorieën we gebruiken om onze adressen onder te verdelen.

Verblijf

In de regel baseren we onze categorieën op het verschil tussen de prijs van de goedkoopste tweepersoonskamer in het laagseizoen en die van de duurste in het hoogseizoen. Soms is dat verschil zeer groot, waardoor het hotel in sommige omstandigheden buiten de prijs-categorie kan vallen waarin het is opgenomen. De onderverdeling heeft dus betrekking op de prijs van het gros van de kamers en op hun prijs-kwaliteitverhouding.

Wanneer de slaapgelegenheden de mogelijkheid bieden om van (al dan niet draadloos) internet gebruik te maken, wordt dat vermeld.

- Voor **campings** geven we de prijs van een staanplaats voor twee personen met tent en auto in het hoogseizoen (soms wordt ook de prijs in het laagseizoen gegeven). Campings worden als eerste vermeld in de rubriek 'Slapen'.
- **Jeugdherbergen** en **gîtes d'étape** hanteren doorgaans goedkope tarieven voor een nacht in een slaapzaal (met of zonder lakens). De vermelde prijs is die voor een bed in zo'n slaapzaal en/of voor een tweepersoonskamer of een gezinskamer als die er zijn.
- Wat **gastenkamers** betreft geven we de prijs voor een tweepersoonskamer met ontbijt. Wanneer het ontbijt niet bij de prijs inbegrepen is, wordt dat vermeld. Meestal is het niet mogelijk om met een betaalkaart af te rekenen. Is dat wel het geval, dan geven we dat aan.
- Voor **hotels** vermelden we de prijs voor een tweepersoonskamer voor één nacht (ontbijt niet inbegrepen). Wanneer er gezinskamers zijn, geven we ook daarvan de prijs.
- **Goedkoop**: tot € 50.
- **Doorsneeprijs**: € 50-70.
- **Luxueus**: € 70-100.
- **Heel luxueus**: € 100-150
- **Superdeluxe**: meer dan € 150.

Aanbiedingen op internet

Steeds meer hotels passen hun tarieven op internet aan naargelang de bezetting van hun kamers. Er zijn dus basistarieven (die wij aangeven) en aanbiedingen die op internet te vinden zijn. In sommige periodes veranderen de kamerprijzen constant; voor hotels is dit een manier om een optimale omzet te behalen (net zoals vliegtuigmaatschappijen dat doen). Deze aanbiedingen zijn ontzettend veranderlijk en

kunnen zelfs van de ene op de andere dag verschillen. Ze zijn vooral interessant bij hotels uit het hogere segment (3 sterren). Een voorbeeld: een hotel dat officieel prijzen van €90 tot 130 hanteert, biedt dezelfde kamers in sommige perioden voor €60 tot 80 aan op de website.

Hoe dan ook, wanneer je in je lievelingsreisgids een hotel hebt geselecteerd, kijk dan eerst even op de website om te zien of er interessante aanbiedingen zijn.

Restaurants

Voor restaurants baseren we ons op de prijs van het goedkoopste menu dat 's avonds wordt geserveerd, drank niet inbegrepen. Het is echter mogelijk dat een adres dat we als 'luxueus' bestempelen, bijvoorbeeld een lunchformule aanbiedt tegen een prijs die eigenlijk in een lagere categorie valt.

Door de geplande verlaging van de btw voor de horeca (van 19,6 naar 5,5%) zou het kunnen dat sommige restaurants hun prijzen in de nabije toekomst wat naar beneden aanpassen.

- **Heel goedkoop:** minder dan €12.
- **Goedkoop:** €12-20.
- **Doorsneeprijs:** €20-30.
- **Luxueus:** €30-40.
- **Heel luxueus:** meer dan €40.

GELDZAKEN

Blokkeren betaalkaart

Iedere bank heeft voor het blokkeren van een betaalkaart een eigen telefoonnummer. Noteer dit nummer voordat je op pad gaat, plus je rekeningnummer en kaartnummer. Bewaar deze gegevens op een veilige plek en niet op dezelfde plaats als je betaalkaart.

Bij verlies of diefstal van je creditcard kun je terecht op de volgende telefoonnummers:

In België

- **American Express Card:** ☎ (02) 541 92 22 (Blue Card, Green Card, Gold Card, Business Card) en ☎ (02) 676 28 88 (Platinum Card) ● americanexpress.be.
- **MasterCard:** ☎ (070) 34 43 44 ● mastercard.com/be.
- **Visa Card:** ☎ (070) 34 43 44 ● visa.be.

In Nederland

- **American Express Card:** ☎ (020) 504 80 00 ● americanexpress.com/netherlands.
- **MasterCard:** ☎ (042) 75 66 90 ● mastercard.nl.
- **Visa Card:** ☎ 0800 022 31 10 ● visa.nl.

Dringend geld nodig

Mocht je dringend behoefte hebben aan contant geld wegens diefstal of verlies van je betaalkaart, dan kun je terecht bij *Western Union Money Transfer*. Familie of vrienden thuis kunnen een bedrag storten bij een van de kantoren of vertegenwoordigers van *Western Union*, dat dan binnen 15 minuten overgemaakt wordt. Ook via internet kun je 24 uur per dag geld overmaken naar *Western Union* ● westernunion.com. De tamelijk hoge provisie is voor rekening van de verzender.

DE LANDING

Vier jaar geheime voorbereiding

Op 23 juni 1940, terwijl de geallieerde legers overal worden teruggedreven, ontschepen de Engelsen aan de Normandische kust. Maar het is te laat. Of te vroeg, het hangt er maar van af hoe je het bekijkt. De Wehrmacht rukt op naar Bordeaux. Acht miljoen vluchtelingen zwerven langs de wegen. Tussen Boulogne en Berck zetten snelle motorbootjes van de Engelse Navy 115 man aan land op het strand van Merlimont, waar ze bij wijze van beleefde groet enkele goedgeplaatste granaten laten ontploffen in het gezicht van de Duitse heren in hun grijsgroene uniformen. Dan vertrekken ze weer zonder één man te verliezen.

Zijn ze gek, die Engelsen? Op 4 juni 1940 – bijna vier jaar vóór de datum van de landing in Normandië – richt Sir Winston Churchill de volgende korte mededeling aan de generale staf van het leger: ‘Als het voor de Duitsers mogelijk is om ons te verdrijven, waarom zou het omgekeerde dan niet kunnen?’ Diezelfde avond legt officier Dudley Clarke – die de geschiedenis zal ingaan als de vader van de commando’s – de grote lijnen vast van de inval van kleine legereenheden op de vijandelijke kusten.

De aanvallen die Dudley Clarke inzet, zijn op de eerste plaats bedoeld als oefeningen. Dit soort speldenprikken volgt elkaar snel op. In datzelfde jaar nog in het bezette Guernsey, namelijk op 14 juli 1940. En het daaropvolgende jaar in Zuid-Italië (10 februari 1941), de Noorse Lofoten (4 maart), Libië (april), Kreta (26 mei), Libanon (7 juni), Tobruk in Libië (18 juli) en de mijnen van Spitsbergen, waar nieuwe ontschepingsboten worden getest (25 augustus). Admiraal Keynes zorgt voor een revolutie in dat soort aanvallen door zijn ‘gecombineerde acties’, een strategie waarbij een infanteriesoldaat orders kan krijgen van een zeeman, de matroos van een vliegenier en de piloot van de landeenheden ... Maar op 27 oktober 1941 maakt deze vindingrijke officier plaats voor een jonge kapitein, lord Louis Mountbatten (die later gouverneur-generaal van India zal worden), de neef van koning George VI. Zijn rol zal erin bestaan de ‘grote contra-invasie van Europa voor te bereiden’.

Zes weken later wordt hij geholpen door een onverwachte gebeurtenis. De aanval op Pearl Harbor zorgt ervoor dat ook de Verenigde Staten zich versneld in de oorlog storten. Londen staat er niet meer alleen voor. Eind december roepen de hoofden van de legerstaf van beide landen een gemeenschappelijk orgaan in het leven: de *Combined Chiefs of Staff*. Dat orgaan moet bestuderen hoe in 1942 een grote legeroperatie kan worden gelanceerd in Noordwest-Europa ... Lord Louis Mountbatten laat de legerstaf brainstormen en gaat ondertussen onverminderd door met testaanvallen in Noorwegen, in het Normandische Pays de Caux en uiteindelijk ook in Saint-Nazaire. De tijd dringt. De oorlog wordt nu vooral in Rusland uitgevochten en Stalin wordt ongeduldig: ‘Komt er nog wat van dat tweede front?’ Het antwoord van de Britten: ‘Pas als de Duitse militaire macht zware klappen heeft gekregen.’ Voor een project van dergelijke omvang moet een betonnen strategie worden uitgedokterd. Dus besluiten de Britten een laatste testoperatie uit te voeren. Een soort generale repetitie. Dat is de aanval op 19 augustus 1942 op Dieppe.

Lord Louis Mountbatten is tegelijk viceadmiraal, legergeneraal en luchtmaarschalk. Hij heeft dus alle touwtjes van deze zogenoemde ‘gecombineerde actie’ in handen. De aanval op Dieppe vraagt een hoge tol (3000 gesneuvelden!), maar uit de operatie worden belangrijke lessen getrokken. Een van die lessen is dat er geen sprake kan zijn van een landing op het Europese continent zolang de belangrijke verkeerswegen en treinroutes niet zijn uitgeschakeld. Volgende les: men moet vermijden een haven aan te vallen. Tegelijkertijd is het van het grootste belang dat de Duitsers overtuigd blijven van het tegendeel ... ‘Eén ding is voor mij duidelijk,’ zegt lord Louis Mountbatten later, ‘we hebben de strijd om Normandië gewonnen op de stranden van Dieppe ...’.

Dat neemt niet weg dat deze bloedige nederlaag de geesten zwaar ontmoedigt. 'Als we niet in een haven kunnen ontschepen, hoe moet het dan wél?', vraagt een scepticus zich hardop af. Een ontstemde officier antwoordt: 'Wel, we nemen er eentje mee!'. Bij lord Louis Mountbatten doet die opmerking een lichtje branden. Het idee voor de kunstmatige haven van Arromanches is geboren.

Het wordt nu tijd voor grootscheepse aanvallen. Op 8 november 1942 slaat operatie *Torch* een bres in Noord-Afrika. Op 9 juli 1943 wordt Sicilië heroverd door de geallieerden. Twee maanden later verovert het geallieerde offensief Italië. De definitieve beslissing voor een landing in Normandië wordt genomen tijdens een bijeenkomst van Roosevelt en Churchill in januari 1943 in Quebec. Twee maanden later bestudeert de opperste legercommandant van de geallieerden een plan dat *Fortitude* is gedoopt. Dit heeft tot doel de vijand te misleiden over de plaats en het tijdstip (zogezegd in 1943) van de landing. Tegelijkertijd wordt het schema voor een massale aanval op het continent uitgewerkt voor het geval de Duitse verdediging als een kaartenhuis in elkaar zou storten. Je weet maar nooit ... Ook de echte landingsoperatie wordt verder uitgewerkt. Die moet in 1944 plaatsvinden. De uiterste datum wordt vastgelegd: 1 mei 1944. Op die grote dag zullen bij operatie *Overlord* drie divisies worden gelanceerd tussen Grandcamp en Ouistreham, plus een luchtlandingsdivisie boven Caen. Men overweegt een tweede landing in de Provence. In de contingents bevinden zich Amerikaanse zwarte soldaten ver achter de frontlinie, waar ze achterbleven om simpel werk uit te voeren. Pas na een order van Truman aan het einde van de oorlog gaan zij deel uitmaken van de troepen.

Montgomery verlaat het 'woestijnleger', dat nog steeds druk in de weer is in Italië, en komt in februari 1944 aan in Londen. Hij gooit in één keer de plannen van zijn voorgangers overhoop. Eisenhower zal dan wel de algemene leiding van de aanval op zich nemen, maar het is 'Monty' (Montgomery) die aan het hoofd zal staan van de landstrijdkrachten 'zodra die voet aan wal hebben gezet op de stranden'. De andere hoofdrolspelers staan klaar: admiraal Ramsay is verantwoordelijk voor de overtocht (operatie *Neptune*) en luchtmaarschalk Mallory neemt de luchtoperaties voor zijn rekening.

Andere datum alsjeblieft!

De landing van de geallieerden was gepland op 5 juni 1944, om twee redenen: het laagtij en de volle maan. De weersvoorspellingen waren destijds al vrij precies. De boten vertrokken op 4 juni, maar werden snel teruggeroepen, omdat de zee weer gestegen was. De volgende ideale datum zou pas in september zijn. Onmogelijk om de landing al die tijd geheim te houden! Eisenhower koos uiteindelijk voor 6 juni.

Leve de misleiding

En operatie *Fortitude* begint. Alle middelen worden gebruikt om Duitsland in het ootje te nemen. Verzetsagenten worden opgeofferd voor de goede zaak. De 'openbaringen' aan dubbelagenten worden verdubbeld. Tips en informatie circuleren in alle richtingen. De Pas-de-Calais wordt zwaar gebombardeerd. De Noordzee en de Baltische Zee worden omgevormd tot mijnenvelden. In de havens in het noordoosten van Engeland verzamelen oorlogsbotten. Om spionagevliegtuigen te misleiden worden valse materieelparken aangelegd met rubberen tanks en jeeps en valse luchthavens met houten vliegtuigen. Een intense radioactiviteit 'verraadt' het bestaan van een fictieve derde legermacht, gebaseerd in Kent. Montgomery doet ook zijn duit in het zakje. Op de vooravond van 6 juni wordt een dubbelganger van Monty opgedragen om een luidruchtige en grootschalige inspectie van het garnizoen van Gibraltar uit te voeren. En Gibraltar ligt net binnen het bereik van de verrekijkers van de Duitse agenten in Algeciras ...

de ouderwetse sfeer van dit dorpje met z'n oude straten en kleurige (vakwerk)huizen weerstaan. De toren van de mooie stenen kerk (gedeeltelijk uit de 12de eeuw) heeft een zadeldak.

NUTTIG ADRES

i Bureau voor Toerisme: rue du Général-Leclerc 40 ☎ 02 31 87 21 49 ● villerville.fr. In juli en aug. dag. geopend 10.00-12.00 u, 15.00-18.00 u, de rest van het jaar gesloten op zo., ma. en do. Je vindt hier een lijst van alle activiteiten en overnachtingsgelegenheden. Verkoopt ook een gidsje met wandelingen in Villerville en omgeving.

SLAPEN, IETS ETEN

📍 ✕ LE BELLEVUE: allée du Jardin-Madame 7 ☎ 02 31 87 20 22 ● resa@bellevue-hotel.fr

● bellevue-hotel.fr ♿ Gesloten op di.-, wo.- en do. middag. Tweepersoonskamer € 95-115, afhankelijk van de grootte, het uitzicht en het seizoen. Menu's € 26-46. Maaltijd à la carte € 45. Internet, wifi. Deze grote villa die vlakbij het strand ligt, was vroeger eigendom van de directeur van de Opéra Comique (komische opera, genre waaruit later de operette gegroeid is). Uit deze vervlogen tijd rest ons nu nog een heerlijke ouderwetse sfeer die vooral merkbaar is in de gemeenschappelijke ruimtes. De kamers daarentegen zijn voorzien van alle modern comfort, vooral die in het nieuwe bijgebouw. De meeste hebben uitzicht over de zee. Kleine, panoramische tuin. In het restaurant kun je genieten van een goede streekkeuken, liefdevol bereid door een leerling van de grote Franse chef-kok Escoffier.

📍 ✕ LE CABARET NORMAND: rue Daubigny 2 (carrefour du Singe en Hiver) ☎ 02 31 87 20 57. In de zomer dag. behalve di.- en wo. avond in de zomer. De rest van het jaar alleen geopend op vr.-zo., ma. middag en op feestdagen. Halfjuni-begin juli gesloten. Lunchformule € 14. Maaltijd à la carte € 35. Ook 2 gastenkamers (€ 65-85 voor 2 personen). Een verplichte stopplaats voor alle fans van Audiart, een beroemd Frans regisseur, die hier een van zijn films opnam. Voor de rest een gewoon adresje met een hedendaagse keuken.

WAT IS ER TE ZIEN EN TE DOEN?

📍 Maison de l'Eau: Route de la Côte ☎ 02 31 81 13 81. Langs de D513 aan de rand van het dorp, richting Honfleur. Pasen-okt. dag. geopend 14.00-18.00 u (buiten juli en aug. even bellen van tevoren). Toegangsprijs: € 4,50. Kortingen mogelijk. Grote verzameling (meer dan tweeduizend stuks) schelpen, zowel zeldzame als heel gewone. Een paar aquariums om de ecologie van de zoete wateren uit te leggen. Dit kleine particuliere museum wordt opengehouden door een organisatie die gespecialiseerd is in de analyse van zoet water (vijvers, rivieren) en die het resultaat bestudeert van de inbrenging van bepaalde planten- of diersoorten in dit milieu. Kortom, mensen die het ter harte nemen om ons te informeren over wat er met Moeder Natuur gaat gebeuren, over het kwaad dat wij haar aandoen, over het waarom en het hoe.

CRICQUEBOEUF

PLATTEGROND CALVADOS, CT

POSTCODE 14113 | 190 INWONERS

Schattig kustdorpje tussen de bomen met een piepklein stenen kerkje uit de 12de eeuw, bedekt met klimop. Achter de kerk ligt een minivijvertje met kwetterende eenden. Rondom zie je boomgaarden met appelbomen en weiden waar een handvol koeien grazen. Een geweldig mooi Normandische hoekje! In het dorp vertrekken aangegeven wandelroutes.

HONFLEUR

PLATTEGROND CALVADOS, D1

POSTCODE 14600 | 8150 INWONERS

Het aardigste, dolste en leukste van alle Normandische haventjes ... om niet te schrijven van heel Frankrijk. Sinds de 19de eeuw is Honfleur de lievelingsstek van schrijvers (Baudelaire, Flaubert ...), musici (Satie werd hier geboren) en schilders (de 'autochtoon' Boudin, maar ook Monet, Dufy ...). Stuk voor stuk bekoord door het steeds veranderende licht van de Seinemonding en het groene platteland van het Pays d'Auge. Honfleur is inderdaad een stadje met twee gezichten: een rustige vissershaven tijdens de week, een drukke toeristenkolonie tijdens de weekends en de vakanties. Maar er is meer dan de zee, de rivier, het achterland en de lage heuvels rond de haven (die de vastgoedmakelaars als bij wonder nog ongerept hebben gelaten) ... In Honfleur proef je de hechte sfeer van een klein stadje, al wordt het nog zo druk bezocht. Bovendien geniet je van het unieke karakter van de havenbekkens, de oude scheepstuigen, de grote visserssloepen, de historische huizen met hun leien schubben, de operettetoren, de scheve straatjes ...

NUTTIGE ADRESSEN

Bureau voor Toerisme (plattegrond B3): quai Lepaulmier ☎ 0231 89 2330 ● ot-honfleur.fr. Het hele jaar geopend: Pasen-sept., ma.-za. 9.30-12.30 u, 14.00-18.00 u (9.30-19.00 u juli en aug.), zon- en feestdagen 10.00-12.30 u, 14.00-17.00 u (10.00-17.00 u juli-aug.), geopend zo. ochtend tijdens de schoolvakanties buiten het seizoen. Het bevindt zich in hetzelfde gebouw als de mediatheek. Sympathieke en geroutineerde ploeg. Kleine, maar wel zeer complete brochure over de stad. Het bureau organiseert veel activiteiten, waaronder boeiende nachtelijke rondleidingen met stormlampen ('Histoire et Légendes').

Bus Verts (plattegrond C3): rue des Vases ☎ 0810 214 214 (prijs van een lokaal gesprek) ● busverts.fr. De Côte Fleurie wordt het hele jaar door aangedaan door de Bus Verts van de Calvados.
- **Markt:** elke za. op de place Sainte-Catherine en de cours des Fossés (plattegrond B2). Wo. is er een avondmarkt en op de place Sainte-Catherine ook een **biomarkt** op wo., afhankelijk van de aanvoer eveneens een **vismarkt** op de transitpier (plattegrond C2), do.-zo. Zie verder in de rubriek 'Lekkere producten kopen'.

SLAPEN

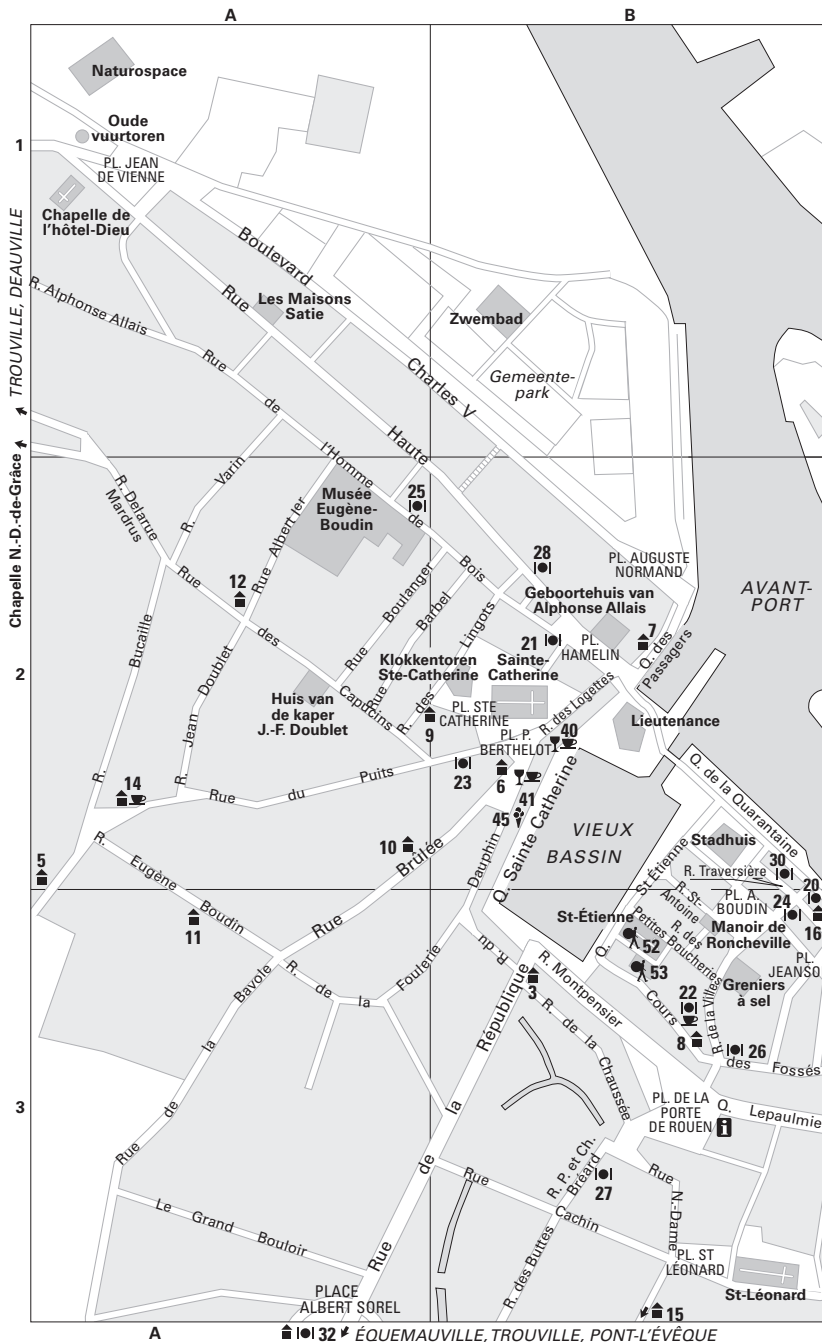
Zoek in Honfleur niet naar een goedkoop verblijf want dat is vergeefse moeite. En houd er rekening mee dat alle hotels in het havenstadje (en in de wijde omgeving) in de zomer en in de weekends snel zijn volgeboekt.

DOORSNEEPRIJS TOT LUXUEUS

HÔTEL MONET (PLATTEGROND A2, 5): charrière du Puits - in een groene omgeving op een heuvel rond Honfleur, tussen de Côte de Grâce en Mont-Joli ☎ 0231 89 0090 ● contact@hotel-monet-honfleur.com ● hotel-monet-honfleur.com. Tweepersoonskamers € 85-105, hangt af van het seizoen. Gezinskamers € 80-150. Privéparkeerterrein of garage. Wifi. Dit kleine familiehotel biedt een tiental vrijstaande en comfortabele kamers met privéterrassen. Goed onderhouden. Een leuke, romantische tussenstop!

RÉSIDENCE DU VIEUX BASSIN (PLATTEGROND B3, 3): rue de la République 1 - in het historisch centrum van het stadje, vlakbij de oude haven (leuk!) ☎ 06 80 42 28 25

● domin.et.fils@locationdecharme.com ● locationdecharme.com. Het hele jaar geopend. Drie appartementen voor 2 personen: € 65-100 per nacht, € 155-255 voor 3 nachten, € 270-398 per week. Wifi. De ideale aanlegplaats: iedereen aan boord ... Elk appartement heeft een eigen stijl en een eigen naam: 'Le Carré', ons lievelingsverblijf, is ingericht met oud tuigage. Erg tot adres.

- **Nuttig adres**
- i Bureau voor Toerisme

- 🏠 **Slapen**
- 3 Résidence du Vieux Bassin
- 5 Hôtel Monet
- 6 Hôtel du Dauphin
- 7 Hôtel du Cheval Blanc
- 8 Hôtel Les Cascades
- 9 Les Maisons de Léa
- 10 Hôtel des Loges
- 11 L'Écrin
- 12 La Maison de Lucie
- 14 Maison d'hôtes
La Cour Sainte-Catherine
- 15 Maison d'hôtes Le Clos
Bourdet
- 16 Hôtel L'Absinthe

- 🍴 **Eten**
- 20 La Grenouille
- 21 La Cidrerie
- 22 L'Atelier
- 23 Le Bréard
- 24 Au Bouillon Normand
- 25 La Tortue
- 26 Les Fontaines
- 27 L'Endroit
- 28 Au P'tit Mareyeur
- 30 L'Absinthe
- 32 Ex-Voto

- 🍷 **Een snack of een lekker ijsje eten en iets drinken**
- 40 Bar L'Albatros
- 41 Le Perroquet Vert
- 45 Pom' Cannelle

- 🏛️ **Wat is er te zien?**
- 52 Musée de la Marine
- 53 Musée d'Ethnographie

  HÔTEL LES CASCADES (PLATTEGROND B3, 8): *cours des Fossés 19* ☎ 02 31 89 05 83

● lescascades.com. Tweepersoonskamer € 60-71, afhankelijk van het seizoen. Menu's € 13-35. Klein hotel, midden in het centrum, nette kamers, aangenaam en kleine prijzen. Badkamers zijn brandschoon. Het restaurant biedt een aardige keuken, niets bijzonders, maar wel lekker en betaalbaar. Goede prijs-kwaliteitverhouding.

LUXUEUS TOT SUPERDELUXE

 HÔTEL DU DAUPHIN (PLATTEGROND B2, 6): *place Pierre-Berthelot 10 – naast de kerk Sainte-Catherine* ☎ 02 31 89 15 53 ● info@hoteldudauphin.com ● hoteldudauphin.com. Het hele jaar geopend.

Tweepersoonskamer € 69-165, met douche of bad en tv (satelliet). Wifi. Klein hotel in een karakteristiek 17de-eeuws huis met een vakwerkgevel. De meeste kamers zijn vernieuwd en ogen erg modern (sommige zelfs met bubbelbad), net zoals de ontbijtzaal en de receptie. Er zijn wel nog een paar verouderde kamers die niet zo fris zijn, maar die wel heel redelijk geprijsd zijn voor deze stad. Ze hebben allemaal de naam van een persoon die onlosmakelijk verbonden is met de geschiedenis van Honfleur: Alphonse Allais, Michel Serrault, Erik Satie, Eugène Boudin ...

 HÔTEL DU CHEVAL BLANC (PLATTEGROND B2, 7): *quai des Passagers 2* ☎ 02 31 81 65 00

● info@hotel-honfleur.com ● hotel-honfleur.com. Gesloten op 24 en 25 dec. Tweepersoonskamer € 89-185, afhankelijk van het comfort, het uitzicht en het seizoen. Gezinskamers voor € 150-250. Parkeerterrein (niet gratis) vlakbij. Internet, wifi. Driesterrenhotel met een schitterende ligging aan de oude haven, tegenover het havenkantoor. Het huis dateert uit de 15de eeuw. De meeste kamers zijn volledig vernieuwd en kijken uit over de haven. Uitstekend comfort (met massagedouche en jacuzzi).

 LES MAISONS DE LÉA (PLATTEGROND A-B2, 9): *place Sainte-Catherine* ☎ 02 31 14 49 49

● contact@lesmaisonsdelea.com ● lesmaisonsdelea.com. Tweepersoonskamer € 150-250, afhankelijk van het comfort en het seizoen. Suites € 250-295. Wifi en internet. Prachtig stenen huis (vroeger waren dit vier huisjes, vandaar de naam!) bedekt met wilde wingerd. Elk huisje is ingericht in een eigen stijl, wel altijd gezellig en smaakvol. Heel attente ontvangst.

 HÔTEL DES LOGES (PLATTEGROND A2, 10): *rue Brûlée 18* ☎ 02 31 89 38 26

● info@hoteldesloges.com ● hoteldesloges.com (1 kamer). In een pittoresk steegje niet ver van de kerk Sainte-Catherine. Het hele jaar geopend. Tweepersoonskamer € 114-139, afhankelijk van het comfort. Wifi en internet. De ideale plaats voor verliefde stelletjes! Veertien kamers gebouwd in vier vissershuisen uit de 16de eeuw. Warme eigentijdse inrichting. De stijl wijkt af van alle moderne standaardnormen. Beperkte gemeenschappelijke ruimte en een ontvangst die soms wat routineus overkomt.

 L'ÉCRIN (PLATTEGROND A3, 11): *rue Eugène-Boudin 19* ☎ 02 31 14 43 45

● hotel.ecrin@honfleur.com ● honfleur.com/default-ecrin.htm. Tweepersoonskamers € 120-250, afhankelijk van het seizoen. Gratis privéparkeerterrein. Internet, wifi. Landelijke villa, verscholen in het groen. De eigenares heeft van haar hotel een soort museum van de luxe gemaakt: antiek meubilair, dito tapijten, massieve kroonluchters, wandtapijten, vazen, lampen, schilderijen ... Schitterende kamers. Ook kamers in het bijgebouw zijn niet in de stijl van het hoofdhuis. Film liefhebbers zullen graag horen dat de Franse cineast Truffaut hier *La Chambre verte* heeft gedraaid. Sauna en zwembad.

 LA MAISON DE LUCIE (PLATTEGROND A2, 12): *rue des Capucins 44 - vanaf de place Sainte-Catherine volg je richting Côte de Grâce* ☎ 02 31 14 40 40 ● info@lamaisondelucie.com ● lamaisondelucie.com Gesloten 2 weken in dec. (voor Kerst) en 10 dagen in jan.

Tweepersoonskamer € 150-200. Uitgebreid ontbijt € 12-18. Wifi. Dit schitterend gerenoveerde huis behoorde ooit toe aan de dichteres Lucie Delarue-Mardrus. Een waar juweeltje op de heuvels rond Honfleur. De charme van de plek wordt nog extra benadrukt door de

gordijnen, de aardewerken tegeltjes, de kroonluchters met belegsels, het parket en de kranen uit de jaren 1930. En dan hebben we het nog niet gehad over de heerlijke bedden! En ook niet over de licht oosterse sfeer: genieten van een kopje muntthee in de schaduw van de palmboom of onder de ventilatoren in een van de salons, wegdromen in de jacuzzi met de allures van een Marokkaans stoombad.

📍 **HÔTEL L'ABSINTHE (PLATTEGROND B3, 16):** rue de la Ville 1 ☎ 02 31 89 23 23

● reservation@absinthe.fr ● absinthe.fr. Tweepersoonskamer € 95-265 in het hoofdgebouw en € 170-265 in het gedeelte met uitzicht over de baai. Een enig klein hotel dat chic met warmte en moderniteit combineert. Het gedeelte dat aan de rue de la Ville (waar de receptie is) ligt, is het oudst. De oude balken zorgen voor een gezellige sfeer en creëren samen met het luxe bad en de mooie bedbekleding een unieke sfeer. Dubbel glas. De kamers met uitzicht op de baai zijn in dezelfde stijl, maar nieuwer. Wat hier wellicht ontbreekt aan sfeer, wordt ruimschoots goedge maakt met het mooie uitzicht (over de haven). Charmant en rustig.

GASTENKAMERS

📍 **MAISON D'HÔTES, LA COUR SAINTE-CATHERINE (PLATTEGROND A2, 14):** rue du Puits 74

☎ 02 31 89 42 40 ● coursaintecatherine@orange.fr ● coursaintecatherine.com. Het hele jaar geopend

(theesalon april-sept.). Reken op € 80-100 voor 2 personen. Gezinskamer 3-4 personen € 130-160. Menu's voor € 10 gereserveerd tussen 8.00-18.00 u. Wifi. Een uitstekend adres, heel rustig gelegen en toch in het centrum van de oude stad. De charmante kamers liggen rondom een kleine binnenplaats. Ze zijn heel gezellig ingericht, met hier en daar wat zeemansspullen voor de sfeer. In de ontbijtzaal staat een oude pers met sympathieke bar. Je kunt er ook lekker wegzakken in een van de clubfauteuils. Op de groene binnenplaats is het aangenaam vertoeven: er staan tafeltjes en zelfs een paar ligstoelen. Ga naar de markt, koop er lekkere streekproducten en kom hier terug om te picknicken! Eenvoudig en o zo leuk. Ook nog twee andere huisjes die volledig ingericht zijn en die plaats bieden aan twee tot zes personen. Goede ontvangst.

📍 **MAISON D'HÔTES LE CLOS BOURDET (BUITEN PLATTEGROND, VIA B3, 15):** rue Bourdet

50 ☎ 06 07 48 99 67 ● leclosbourdet@orange.fr ● leclosbourdet.com. Gesloten in jan. Reken op € 125-180 voor 2 personen, de suite kan 4 personen onderbrengen (is uiteraard ook duurder). Internet, wifi. Dit trotse herenhuis ligt iets hoger dan de stad zelf, maar is toch nog vlakbij het centrum. Rust en charme zijn gegarandeerd. Een mooi gazon voor het huis en erachter is een licht aflopend grasperk met houten terras en een paar perfect gesnoeide appelbomen. Er is goed nagedacht over de inrichting, zowel in de gemeenschappelijke ruimtes als in de kamers. Overal zie je warme kleuren en materialen. Het lijkt wel op een plaatje uit een tijdschrift, maar dan met heel wat eigen inbreng, van het beddenlinnen tot de deurknoppen, van de tafeltjes in de salon tot de foto's die in de gang hangen (de gastheer is fotograaf!). Al het comfort wat je nodig hebt: mooie badkamer, dvd-speler ... Kortom: een goed en leuk adres.

IETS ETEN

Restaurants genoeg in dit toeristische centrum. Maar de prijs-kwaliteitverhouding is niet altijd optimaal, zeker niet in de buurt van de haven ... Gelukkig zijn er ook wel goede adressen!

GOEDKOOP TOT DOORSNEEPRIJS

📍 **LA CIDRERIE (PLATTEGROND B2, 21):** place Hamelin 26 ☎ 02 31 89 59 85 ● lacidrierie.hon-

fleur@gmail.com ● creperie-lacidrierie-honfleur.com. ♿ Doorlopende bediening vanaf 's middags. Gesloten op di. en wo. in het laagseizoen (behalve in de schoolvakanties). Gesloten in jan. Lunchmenu

 LE BISTROT DE PARIS (PLATTEGROND A1, 26): place Saint-Patrice, rue du Dr-Guillet 3

 02 31 92 00 82 Gesloten op zo. en ma. avond. Gesloten tijdens de 2de helft van febr. en de 2de helft van aug. Lunchformule doordeweeks €12, menu's €16-28. Gezellige sfeer in een lange zaal met aan de muren heel veel spiegels of in de rood beklede zaal ernaast. Een goed aanbod van vis, vlees en crêpes in beide zalen. Ruime porties.

 LE POMMIER (PLATTEGROND B2, 24): rue des Cuisiniers 40 02 31 21 52 10

• lepommier14@restaurantleorange.fr. In de winter op zo. gesloten. Gesloten half dec.-half jan. Reserveer aanbevolen. Formule €15, menu's €24-32, à la carte ongeveer €35. De belangrijkste pluspunten van dit restaurant zijn een zeer leuk terras aan de voet van de kathedraal, twee mooie eetzalen die harmonieus en tijdloos ingericht zijn en zorgvuldig uitgekozen streekproducten. De prijs-kwaliteitverhouding van de menu's is uitstekend, maar wie trek heeft in een entrecote (van Normandische runderen) komt van een koude kermis thuis: te dun, dus te hard gebakken en daardoor te duur.

 LA RAPIÈRE (PLATTEGROND B2, 25): ter hoogte van nummer 53, rue Saint-Jean, onder de stenen boog door lopen 02 31 21 05 45. • larapierebayeux@orange.fr. • larapiere.net. Di.-za. geopend. Gesloten 21 dec.-21 jan. Lunchmenu geserveerd ma.-za. €18, menu's €28,50-37. Klassieke en traditionele keuken. Niet de plek om de nieuwste ontwikkelingen van de moleculaire keuken te ontdekken, dat is waar. Maar wel om gegarandeerd goede gerechten te proeven, op basis van verse producten uit de Franse keuken, met hier en daar ook wat typisch Normandische invloeden. Professionele ontvangst.

LEKKER GEBAK ETEN

 SALON DETHÉ LA REINE MATHILDE (PLATTEGROND B2, 30): rue Saint-Martin 47

 02 31 92 00 59. Geopend di.-za. 9.00-18.30 u (zo. 18.00 u). En hier hebben we haar dan, de beroemde banketbakkerij van Bayeux! Voor een gesuikerde rustpauze in een chique en kokette omgeving waar het geschilderde plafond, de kroonluchters en de kleine witte tafels onmiddellijk de aandacht trekken, net zoals de taarten, gebakjes en suikerwaren. De hemel op aarde voor zoetekauwen!

  CAFÉ INN': zie bij 'Eten'.

WAT IS ER TE ZIEN?

   De kathedraal (plattegrond B2): ingang rue du Bienvenu. Dag. geopend 8.30-18.00 u (in juli en aug. tot 19.00 u, in jan.-maart tot 17.00 u), behalve tijdens de kerkdiensten. Rondleidingen in juli en aug. (informatie bij het Bureau voor Toerisme). In de zomer 'Rendez-vous à la cathédrale': voorstelling met beelden van monumenten 3 keer per week. Deze kathedraal, een van de mooiste van Frankrijk, werd gebouwd in de 11de eeuw (onlangs werd er wel in deze buurt een walmuur uit de 3de eeuw bloot-gelegd). We danken het gebouw grotendeels aan Odon, bisschop van Bayeux en ook halfbroer van Willem de Veroveraar (die aanwezig was op de inwijdingsplechtigheid van de kathedraal, maar die later Odon zou laten opsluiten omdat die te lastig werd!). De torens, de crypte en een deel van het kerkschip zijn oorspronkelijk. Het koor werd een eeuw later herbouwd en de kapellen zijn toegevoegd in de 14de eeuw.

Heel mooie hoofdgevel met vijf portalen die met beeldhouwwerk zijn versierd. Bij het binnenkomen word je meteen getroffen door de omvang van het kerkschip (102 m lang!). Opmerkelijk typisch Romaans beeldhouwwerk op de muren vol Angelsaksische, Scandinavische en zelfs oosterse overblijfselen. In de hoofdbeuk een mooi voorbeeld van architecturale juxtapositie met romaanse rondbogen en daarboven gotische steunbogen. Behalve de friezen zijn ook de kapitelen versierd: grijnzende gezichten, fabeldieren, klavertjesvieren ... Bisschop Odon wilde het wandtapijt onder de grote arcaden plaatsen.

Zij werd daar één keer per jaar opgehangen (en dat gedurende vier eeuwen!). Gotisch koor met veel licht op drie verdiepingen. Aan het plafond schilderwerk uit de 13de eeuw. Aan de rechterkant kun je in een kapel gerestaureerde fresco's zien uit de 15de eeuw. Overal rijk meubilair. In de hoofdbeuk bevindt zich een mooi bewerkte preekstoel (18de eeuw). In het koor zie je ongeveer vijftig koorstoelen in renaissancestijl en een zwaar versierd hoofdaltaar uit de 18de eeuw. In een van de kapellen aan de linkerkant zitten nog glas-inloodramen uit de 13de eeuw.

- *De crypte*: onder het koor. De drie kleine beuken zijn gescheiden door zuilen met bewerkte kapitelen (ook Romaans). Fresco uit de 15de eeuw aan het plafond.

Als je deelneemt aan een georganiseerde rondleiding van het Bureau voor Toerisme, kom je ook in de schatkamer en de kapittelzaal.

Naailes

Hier is misschien een rectificatie nodig. Hoewel, in de volksmond 'tapisserie' genoemd, is het meesterwerk van Bayeux er geen, want het is namelijk niet geweven. Het is eigenlijk meer een borduurwerk op een linnen doek. Dan doen wij het maar correct en noemen het een wandtapijt!

 Het wandtapijt (tapisserie) van Bayeux (plattegrond B2): Centre Guillaume-le-Conquérant, rue de Nesmond ☎ 02 31 51 25 50. Half maart-half nov. geopend 9.00-17.45u (mei-aug. tot 18.15u), de rest van het jaar 9.30-11.45u en 14.00-17.15u. De laatste bezoekers mogen binnen tot 45 min voor sluitingstijd van de tapisserie. Gesloten met Kerstmis en Nieuwjaar. Toegang € 8. Kortingen mogelijk, gratis voor kinderen tot 10 jaar. In de prijs van het kaartje zit ook een audiogids. Afhankelijk van de drukte krijg je een audiogids met of zonder pauzetoets, wat de duur van je bezoek natuurlijk wel beïnvloedt... Er is ook een speciale audiogids voor kinderen. Het Centre Guillaume-le-Conquérant ('centrum Willem de Veroveraar') is helemaal gewijd aan het beroemde wandtapijt, dat hier sinds 1983 wordt bewaard. Dit geborduurde stripverhaal is 70 m lang en werd in 2007 opgenomen in de werelderfgoedlijst van de Unesco. Op de begane grond werd een speciale galerij ingericht om de belangrijkste schat van Bayeux zo goed mogelijk tot zijn recht te laten komen.

In de half verdonkerde zaal komt het grote borduurwerk, dat achter gepantserd glas zit (net als de Mona Lisa) en dat van binnenuit verlicht wordt, heel mooi naar voren. Door die lichtband te volgen lijkt het wel alsof je een tekenfilm aan het bekijken bent. Deze illusie wordt gevoed door de kleuren (nog steeds intact), het reliëf dat in de tekeningen zit dankzij de borduursteken en de beweging die van bepaalde taferelen uitgaat (vooral de gevechten). Als we kijken naar de naïviteit en de vervormde verhoudingen kunnen we heel goed begrijpen waarom dit naaiwerkje vaak vergeleken wordt met een stripverhaal. Er staan zelfs teksten op, die de kenners van het Latijn zonder al te veel moeite kunnen ontcijferen! Maar toch blijft het in de eerste plaats een picturaal kunstwerk. De kracht en de originaliteit van het geheel spreken voor zich, evenals de kwaliteit van de gebruikte materialen (die al meer dan 900 jaar meegaan) en het werk dat hiervoor werd geleverd... Indrukwekkend! De kleding is uitgewerkt tot in het kleinste detail, de kleur van de paarden kan niet echter en dan hebben we het nog niet gehad over de fabeldieren, zeker als je weet dat er maar drie kleuren draad waren! Het borduurwerk werd in de loop der eeuwen verscheidene keren versted. Toch zal de aandachtige waarnemer honderden gaatjes ontdekken. Naar verluidt wilde men het doek tijdens de Franse Revolutie gewoon als dekzeil gaan gebruiken! Het wandtapijt is niet afgewerkt: aan het einde zou een stuk ontbreken over de kroning van Willem tot koning van Engeland.

Op de hogere verdiepingen wordt de historische context van dit fantastische verhaal toegelicht (zie de rubriek 'het grootste stripverhaal ter wereld' in de introductie over Bayeux). Schaalmodellen, werktuigen, vaatwerk, kledingstukken en informatie over de toenmalige manier van leven brengen de bezoeker terug naar het Engeland van de tijd van Willem de Veroveraar. Op de tweede verdieping is een zaal volledig gewijd aan Normandië en aan het leven van die beruchte Willem. Er wordt ook om de 40 minuten een filmpje van 15 minuten vertoond over de geschiedenis van het wandtapijt (uitstekend trouwens). Als je alleen maar luistert naar het commentaar, mis je grote stukken van het wandtapijt zelf. Jammer! Je zou bijna zeggen dat ze de bezoeker hier zo snel mogelijk naar buiten willen werken. Dus wandel gerust een tweede keer langs het kunstwerk om alle details in je op te nemen (je kunt ook opnieuw naar beneden nadat je de tentoonstelling hebt bezocht). Ook jammer is dat de echte fans van het wandtapijt hongerig blijven bij gebrek aan een rondleiding die deze naam waardig is. Frustratie alom!

  Het MAHB (Musée d'art et d'histoire Baron-Gérard) (plattegrond B2): rue du Bienvenu 37 02 31 92 14 21 bayeuxmuseum.com. Dag. geopend mei-sept. 9.30-18.30 u; daarbuiten 10.00-12.30 u en 14.00-18.00 u. Ticketverkoop tot 45 min. voor sluitingstijd van het museum. Gesloten 25 dec. en 1-31 jan. Toegangsprijs: € 7, kortingen mogelijk, gratis voor kinderen tot 10 jaar. Na vier jaar renovatiewerken ging het MAHB in maart 2013 opnieuw open. Het chronologische bezoek begint bij de oude paleiskapel (13de eeuw) en neemt je mee naar enkele tijdperken, telkens in een andere sfeer. Op de benedenverdieping vind je beschilderde decors uit enkele kamers van een Gallo-Romeinse villa uit het 2de-eeuwse Bayeux. De eretrap met traliewerk van smeedijzer leidt naar de bovenverdieping, waar je het prachtige kantwerk kunt bewonderen. Daarna volgen tribune, bisschoppelijke kapel en serre met schilderijen en gravures uit de 15de tot de 20ste eeuw en porselein van Bayeux, die prachtig tot hun recht komen in de fraai verlichte uitstalkasten. Dankzij de vele interactieve zuilen kun je zo'n 20.000 genummerde werken bekijken.

   Musée-mémorial de la Bataille de Normandie (plattegrond A2): boulevard Fabian-Ware 02 31 51 46 90 Okt.-april geopend 10.00-12.30 u en 14.00-18.00 u, mei-sept. dag. geopend 9.30-18.30 u (laatste bezoekers mogen binnen 1 uur voor sluitingstijd). Gesloten: jan.-febr. Toegang € 7. Kortingen mogelijk. Kinderen tot 10 jaar gratis. Trek voor dit bezoek ongeveer 2 uur uit.

Het museum, ondergebracht in een groot modern gebouw, biedt een volledig en boeiend overzicht van de militaire operaties van 1944. De nadruk ligt op de tactiek, de logistiek, de strategie en het verloop van deze grote Normandische veldslag. Maar toch is dit geen 'oorlogsmuseum'. Je vindt er eveneens archieven, foto's en getuigenissen. Er wordt ook op ontroerende wijze hulde gebracht aan Charles de Gaulle, aan de leider van strijdend Frankrijk, aan de 'visionaire rebel' die op zijn beurt de stad meermaals heeft geëerd. Je leert hier dat hij naar het bevrijde Frankrijk terugkeerde aan boord van de torpedojager 'La Combattante' en dat hij vervolgens in Bayeux (op de plaats die nu zijn naam draagt) een toespraak hield die de gemoederen in beroering bracht: 'We zullen allemaal samen, diep getroffen en broederlijk, uit deze diepe afgrond klimmen ...'. Hij komt terug naar Bayeux in 1945 om de gedeporteerden te verwelkomen, maar het is vooral zijn bezoek van 16 juni 1946 dat historisch ontzettend belangrijk is.

De keuze van Bayeux als vestigingsplaats voor dit museum was duidelijk: de eerste bevrijde stad op het vasteland werd door de Gaulle uitgekozen als 'hoofdstad van de voorlopige regering van de republiek'. Bovendien ligt hier net tegenover het museum de grootste Britse begraafplaats van Normandië.

 De Britse begraafplaats (buiten plattegrond, via A2): aan de andere kant van de weg, tegenover het Musée de la Bataille de Normandie. Onder sobere witte gedenksteden liggen ongeveer zevenenveertighonderd Britse soldaten die hun leven lieten voor de bevrijding van Frankrijk. Ook

een monument ternagedachtenis van de ruim tweeduizend vermisten. Er liggen wel nog meer Britse begraafplaatsen langs de stranden van de ontschepping, maar dit is de grootste.

🚶🚶 **Mémorial des Reporters (buiten plattegrond, via A2):** naast de Britse begraafplaats. Deze gedenkplaats, die is opgedragen aan de verslaggevers en aan de persvrijheid, kwam er in samenwerking met de 'Reporters sans frontières' en is uniek in Europa. Je wandelt hier langs een hele reeks witte stenen waarop de namen van de tweeduizend journalisten staan die sinds 1944 tijdens de uitvoering van hun werk werden omgebracht.

🚶 **Conservatoire de la Dentelle de Bayeux (conservatorium van kantwerk) (plattegrond A2):** Maison Adam-et-Ève, rue du Bienvenu 📞 02 31 92 73 80 • dentelledebayeux.free.fr. Tegenover de kathedraal. Geopend 9.30-12.30 u en 14.30-18.00 u. Gesloten op zon- en feestdagen. Demonstraties. Toegang gratis. Alles over het beroemde kantwerk van Bayeux, bijna even beroemd als het wandtapijt. Een kunst die haar oorsprong vindt in de tweede helft van de 17de eeuw bij de orde van de zusters van Voorzienigheid. In de jaren 1950 houden de laatste professionele kantwerksters van Bayeux het voor gezien en bergden ze hun klossen definitief op. De kantschool zelf blijft nog bestaan tot in 1970. Vandaag kunnen gepassioneerden hier opnieuw de traditionele kunst van het klossen leren. Echt wel mooi!

DE OUDE STAD

Een kleine wandeling die we zelf hebben bedacht, met vertrekpunt vanaf de kathedraal. Voor liefhebbers van architectuur en alle andere nieuwsgierige wandelaars op zoek naar mooie bezienswaardigheden ... We geven je ook nog even mee dat het Bureau voor Toerisme een 'tapisseriewandeling' aanbiedt: als je langs dit parcours met informatiepaaltjes wandelt, kom je heel wat te weten over het beroemde wandtapijt. Je kunt eveneens een botanische wandeling maken, langs de plantentuin met zijn heel speciale treurbeuk uit de 19de eeuw. Ook leuk: slenteren langs de oevers van de Aure die door de stad stroomt. Er ligt hier een leuk wandelpad.

🚶 Tegenover de ingang van de kathedraal, een beetje naar achteren, staat een schitterend **vakwerkhuis** met bewerkte balken.

🚶 Op de hoek van de *rue des Cuisiniers* en de *rue Saint-Martin* zie je een heel fraai **vakwerkhuis** (14de eeuw), een voormalige herberg. Dit is het zogenaamde huis van Adam en Eva waarin de kantschool is ondergebracht.

🚶 **Grand hôtel d'Argouges (plattegrond A2):** *rue Saint-Malo* 4. Aardig vakwerkhuis uit de 15de eeuw. Let op de beeldhouwde personages op de kapitelen. Keer terug voor het vervolg van de wandeling.

🚶 **Maison du Cadran:** *rue Saint-Martin* 6. Dateert uit het einde van de 18de eeuw. Portaal, bewerkt balkon en (zoals de naam het zegt) een merkwaardige zonnewijzer (cadran).

🚶 Als je verder door de *rue Saint-Martin* loopt, kom je uit op de **vishallen** aan de Aure (waar het Bureau voor Toerisme is gevestigd). Op het schattige bruggetje heb je een schitterend uitzicht. Achter de hal loopt een weg naar een aantal stenen huizen en een molen die nog werkt. Als je hier staat, zie je dat de hal in feite op de brug is gebouwd!

EVENEMENTEN

- **D-Day Festival:** 7 juni. Op deze dag wordt de bevrijding van de stad gevierd.
- **Fêtes Médiévales:** middeleeuwse feesten, het 1ste weekend van juli. Activiteiten en Salon van het middeleeuwse boek. Heel leuk, heel gezellig.
- **Festival Calvados de Rock:** festival het 1ste weekend van aug.
- **Prix Bayeux-Calvados des correspondants de guerre:** de 1ste week van okt. Prijzen die worden uitgereikt aan oorlogscorrespondenten.